

مشخصات درس
عنوان درس: نمایه سازی و چکیده نویسی
شماره درس:
تعداد و نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی
رشته و مقطع تحصیلی: کتابداری پزشکی، کارشناسی ارشد
ساعت اجرا: سه شنبه ۱۴-۱۷
پیش نیاز درس: ندارد
مسئول درس
نام و نام خانوادگی: دکتر حسن اشرفی ریزی
آدرس دفتر و شماره تماس: دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، ۳۷۹۲۵۱۶۱
آدرس پست الکترونیکی: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir
اهداف و روش‌ها
هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصول و نظام‌های گوناگون ذخیره و بازیابی اطلاعات
اهداف رفتاری
<ol style="list-style-type: none"> ۱. اهمیت و نقش نمایه سازی و چکیده نویسی در نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات را بیان کند؛ ۲. مبانی نظری و اصول اصطلاح‌شناسی و تهیه استانداردهای اصطلاح‌شناسی را توصیف کند؛ ۳. روش اصلاح نگارش، نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با نمایه سازی و اصول آنها را تعریف کند؛ ۴. فرایند تحلیل موضوعی، عوامل مؤثر در نمایه سازی، زبان‌های نمایه سازی و نظام‌های آنها را نشان دهد؛ ۵. نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با چکیده نویسی، انواع چکیده‌ها و دستورالعمل‌های چکیده نویسی و استانداردهای آنها را بیان کند. ۶. نمایه سازی و چکیده نویسی ماشینی را تعریف کرده و با کاربرد هوش مصنوعی در این فرایندها آشنا شود.
روش تدریس: سخنرانی استاد، تعامل دانشجویان، پرسش و پاسخ، ارائه تمرین کلاسی
وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز: پرژکتور/اصطلاحنامه‌ها
روش ارزشیابی:
ارائه کنفرانس در کلاس ۷ نمره (موضوع با همکاری استاد تعیین می‌شود)، ۳ نمره تمرینات کلاس، پایان ترم ۱۰ نمره
سیاست‌ها و قوانین درس: مشارکت در کلاس: زمینه سازی جهت اظهار نظر دانشجویان در کلاس درس و تشویق به یادگیری مشارکتی. حضور و غیاب و تاخیر: ۱. حضور و غیاب در هر جلسه و پیگیری علل غیبت یا تأخیر دانشجویان. ۲. ارائه تذکر شفاهی و اعمال سیاست‌های اصلاحی در صورت موجه نبودن غیبت و تأخیر
منابع درس
منبع یا منابع اصلی و ضروری جهت مطالعه
<ol style="list-style-type: none"> ۱. کاظم پور، زهرا؛ و اشرفی ریزی، حسن (۱۴۰۲). اصول نمایه سازی و چکیده نویسی (راهنمای عملی). ویرایش دوم. تهران: چاپار. ۲. نوروزی، علیرضا؛ و ولایتی، خالد (۱۳۸۹). نمایه سازی موضوعی، نمایه سازی مفهومی. تهران: نشر چاپار. ۳. یعقوب نژاد، محمد هادی؛ طاهری، مهدی (۱۳۹۱). اصطلاحنامه و کاربرد آن در محیط الکترونیک. تهران: کتابدار

۴. مقالات علمی فارسی و لاتین معرفی شده در طول ترم تحصیلی توسط استاد.

منبع مفید و کمک کننده به یادگیری بهتر

۱. ساراسویک، تفکو (۱۳۸۹). ربط در علم اطلاع رسانی. ترجمه حیدر مختاری و عباس میرزایی. تهران: نشر چاپار.
۲. محمدی، فخرالسادات؛ و علیدوستی، سیروس (۱۳۸۶). فرایند تدوین اصطلاحنامه. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران.
۳. لنکستر، فردریک (۱۳۸۳). نمایه سازی و چکیده نویسی: مبانی نظری و عملی. ترجمه عباس گیلوری. تهران: چاپار.
۴. مدیرامانی، پروانه (۱۳۸۶). راهنمای بهره گیری از ابزارهای فهرست نویسی موضوعی، رده بندی و نمایه سازی در کتابخانه های علوم پزشکی. ویراسته فاطمه رها دوست. تهران: نشر کتابدار.
۵. فاگمن، پیتز (۱۳۷۴). تحلیل موضوعی و نمایه سازی. ترجمه علی مزینانی. تهران: کتابخانه ملی ایران.
۶. آوستین، درک؛ و دیل، پیتز (۱۳۸۹). راهنمای تهیه و گسترش اصطلاحنامه یک زبان. ترجمه عباس حری. تهران: نشر چاپار.
۷. شریفی نیا، علی اصغر؛ و سپهر، فرشته (۱۳۹۰). نرم افزارهای کد منبع باز کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: نشر کتابدار.
۸. اینفو ترم (۱۳۸۶). رهنمودهایی برای سیاست های اصطلاح شناسی. ترجمه نگار داوری اردکانی و ابوالفضل زرنیخی. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران.
۹. برادر، رویا؛ و احمدی، فر، زهره (۱۳۹۰). نمایه سازی و چکیده نویسی: کاربردها و فرصت ها. تهران: نشر کتابدار.
۱۰. همه مقالات فصلنامه کتاب، دوره بیستم، شماره سوم، پاییز ۱۳۸۸.
۱۱. احمدی، نیکو سادات و دیگران (۱۳۸۸). استانداردهای ابر داده ای. تهران: نشر چاپار.
۱۲. نوروزی، علیرضا (۱۳۹۲). نمایه سازی کتاب. تهران: نشر چاپار (ویرایش دوم). (فصل اول و دوم).
۱۳. عزیزی، محسن (۱۳۸۰). اصطلاح شناسی. تهران: اطلاعات و مدارک علمی ایران.

13. Bonuar, Larry S. (1994). The Art of Indexing. 2nd ed. Littleton: Libraries Unlimited.

14. Booth, Pat F. (2001). The Manual of Good Practice. Munchen: K. G. Saur.

15. Kumbhar, Rajendra (2004). Thesaurus of Library and Information Science Terms. New Delhi: EEP 12

16. Meons, Marie- Francine (2000). Automatic Indexing and Abstracting of Document Text. Kluwer.

جدول زمان بندی درس

مدرس	موضوع	جلسه
دکتر اشرفی	آشنایی با دانشجویان و تعیین تکالیف درسی، و شیوه برگزاری کلاس. نقش نمایه سازی و چکیده نویسی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی سلامت	اول
دکتر اشرفی	مفهوم نمایه سازی، انواع نمایه (از لحاظ همارایی، پوشش، و...)، سیاست و خط مشی نمایه سازی / نمایه سازی وزنی	دوم
دکتر اشرفی	زبان های نمایه سازی (طبیعی، آزاد و کنترل شده) اصطلاح شناسی (مفهوم، مبانی اصطلاح شناسی، استانداردها، مکاتب و...)	سوم
دکتر اشرفی	روش های تدوین اصطلاحنامه ها (قیاسی و استقرایی) و مدیریت و روزآمد سازی اصطلاحنامه ها	چهارم
دکتر اشرفی	انواع نرم افزارهای اصطلاحنامه ای (داخل و خارج از کشور)	پنجم
دکتر اشرفی	طراحی واسط کاربری اصطلاحنامه ها	ششم
دکتر اشرفی	هستی شناسی (مفهوم، و شباهت با اصطلاحنامه) و نقش آنها در بازیابی اطلاعات	هفتم
دکتر اشرفی	فولکسونومی (مفهوم، هدف و ضرورت کنترل واژگان) به عنوان ابزارهای نوین در بازنمون دانش	هشتم
دکتر اشرفی	عوامل مؤثر در کیفیت نمایه سازی و بازیابی اطلاعات	نهم
دکتر اشرفی	ریش کاذب و اضافه بار اطلاعاتی و عوامل مؤثر بر آن	دهم
دکتر اشرفی	نمایه سازی ماشینی (تخصیصی و استخراجی)	یازدهم
دکتر اشرفی	نمایه سازی اطلاعات در اینترنت (موتورهای جستجو و راهنماهای موضوعی)	دوازدهم
دکتر اشرفی	نمایه سازی محتواها در شبکه های اجتماعی (ویدئو، متن، تصویر و...)	سیزدهم
دکتر اشرفی	شیوه های نمایه سازی در پایگاه های اطلاعاتی مانند SID, Scopus, ISC, Web of Science و..	چهاردهم
دکتر اشرفی	اجزاء سیستم زبان واحد پزشکی (UMLS) و نقش آن در بازیابی بهینه	پانزدهم
دکتر اشرفی	چکیده نویسی خودکار و منابع دیجیتال و نرم افزارهای رایج در این حوزه	شانزدهم
دکتر اشرفی	هوش مصنوعی و چکیده نویسی	هفدهم